



Farz-ı ayın ve farz-ı kifaye:

Bilmiş ol ki, ilmi öğrenmek farz-ı ayın ve kifâye olmak üzere evvelâ iki nev'idir.

Farz-ı Ayın : Bir kimsenin dini için muhtaç olduğu miktar ilimdir.

Farz-ı Kifâye: Başkalarına fayda vermek için halen muhtâç olduğu miktardan fazlasını öğrenmektir.

İZAH

İlimden murad : Âhirete ulaştıran ilimdir.

Allami, «Fusûl» ün de şunları söylemiştir:

«Kulun, dinini icrâsı Allah için amelinin ihlâsı ve kullar ile muâşeretı hususunda muhtâç olduğu ilmi öğrenmesi İslâm'ın farzlarındandır. Her erkek ve kadının din ve hidâyet ilmini öğrendikten sonra abdest, gûsûl, namaz ve orucunu öğrenmesi, nisaba malik olanın zekâtı, kendisine hac farz olanın hacı, ticaretle meşgul olanın alışverişi öğrenmesi farzdır. Tâ ki sair muamelatta şüphelerden ve mekruh olan şeylerden korunabilsinler. San'at sahipleri ve diğer her hangi bir işle meşgul olanlarda böyledir. Haramdan korunmak için onların da meşgul oldukları işin hükmünü bilmeleri farzdır.»

‘Tebyinü'l-Maharim’ adlı eserde de şöyle deniliyor:

«Beş farz ile ilm-i ihlâsı öğrenmenin farz olduğunda şüp he yoktur. Çünkü amelin sahîh olması buna bağlıdır. Helali, haramı ve riyâyı öğrenmek te farzdır. Zira ibadet eden kimse riya yaparsa amelinin sevabından mahrum olur. Hasedle ucbu (yani kendini beğenmeyi) öğrenmesi dahi farzdır. Çünkü bu iki şey ateşin odunu yediği gibi ameli yerler.

Alış veriş, nikah, talâk gibi şeyleri yapmak isteyenlerin de bunları öğrenmeleri farzdır. Haram kılan, küfre götüren sözleri öğrenmek de farzdır. Yemin ederim ki, şu zamanda bunlar en mühim şeylerdendir. Zira çok defa avamın küfre varan sözler söylediklerini işitirsin. Halbuki onlar bundan gafillerdir. İhtiyaten cahil, imanını her gün, karısının nikâhını da ayda bir veya iki defa iki şahid huzurunda tazelemelidir. Çünkü hata, erkekten sadır olmasa bile kadınlardan çok sudur eder».

İLAVE OLARAK:

□ -Tebyinü'l-Meharim- adlı kitapta da şu izahât vardır:

«İlmin farz-ı kifaye olanına gelince; dünya işlerinin kıva-mında yürümesi için muhtâç olunan her ilimdir. Tıp, hesap, Nahiv, Lügat, kelâm, kırâat, hadis isnadları vasiyet ve mirâs taksimleri

Farzın kısımları ilmin kısımları ve önemi....

Yazar Ali Kara

Cumartesi, 21 Şubat 2009 07:12 - Son Güncelleme Pazar, 22 Şubat 2009 08:32

ile kitâbet, meânî, bedi', beyan, usûl, nâsih ve mensûh, âmm, hâs, nas ve zahir -ki bunlar tefsir ve hadis ilimleri için alettirler- ilimlerini öğrenmek bu kabildendir...».

İlmin mendûp, haram, mekruh ve mubah kısımları da vardır. Fıkhnın derinlerine dalmak ve kalb ilmini öğrenmek mendûp; f **elsefe, şa'beze, tencîm, remil, tabiat, sihir ve kehanet öğrenmek haramdır. Felsefeye mantık dâhildir. Harf ilmi ile musikî de bu kısımdandır.**